

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS SHELACH • MAAMAR 5

בפ' נסכים כתיב כי תבאו אל ארץ מושבותיכם...

In the section on the libations it is written,
“When you come into the land of your dwellings”

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com

THE CHASSIDISHE PARSHA

likuteitorah.com/likutei-torah/shelach/5/

1 בפ' נסכים כתיב כי תבאו אל ארץ מושבותיכם כו' ועשיתם אשה לה' עולה וגוי'. להבין למה שינה הכתוב לקרוא ארץ ישראל כאן בשם ארץ מושבותיכם יותר מכל התורה שנק' ארץ כנען

In the section on the libations it is written, "When you come into the land of your dwellings," etc., "and you make a fire-offering to Havayah, a burnt offering," etc. We need to understand why Scripture changed [its wording] to call the Land of Israel here by the name "the land of your dwellings," rather than as in all the rest of the Torah, where it is called "the land of Canaan."

(וקושיא זו מבואר במדרש ס"פ שלח. ועיין עוד בקהלת רבה ע"פ הגדלתי מעשי. כי תבאו אל ארץ מושבותיכם ועשיתם עולה.)

(This question is explained in the Midrash at the end of Parshas Sh'lach. See also Koheles Rabbah on the verse "I made great my works": "When you come into the land of your dwellings... and you make a burnt offering.")

ועוד שם ע"פ ושתה בלב טוב יינך זו פ' נסכים כי כבר רצה האלקים את מעשיך זו הכנסת ישראל לארץ שנאמר כי תבאו אל ארץ כו'.

And further there, on the verse "And drink your wine with a glad heart": this is the section of the libations; "for G-d has already favored your deeds": this is the bringing of Israel into the Land, as it is said, "When you come into the land," etc.

ונראה שפירשו ארץ מלשון רצון וכ"ה בפרדס בעה"כ ערך ארץ ועמ"ש מזה ע"פ והארץ הדום רגלי וע"פ היום הזה ה' אלהיך מצורך).

It appears that they interpreted eretz, "land," as a term related to ratzon, "will"; and so it is in the Pardes, in Erchei HaKinuyim, under the entry eretz. And see what is written about this on the verse "And the earth is My footstool," and on the verse "This day Havayah your G-d commands you.")

הנה אמרו רז"ל (פ"ב דברכות) כל הקורא ק"ש בלא תפילין כאלו הקריב עולה בלא מנחה וזבח בלא נסכים.

Now, our Sages, of blessed memory, said (Berachos, chapter 2): "Whoever recites the Shema without tefillin is as if he offered a burnt offering without a meal offering, and a sacrifice without libations."

וצריך להבין ענין דמיון זה שמדמה ק"ש לעולה וזבח ותפילין למנחה ונסכים. והנה ענין הקרבנות שהיה יורד אש מן השמים על גבי המזבח ותאכל את העולה ואת חלבי השלמים.

We need to understand the meaning of this comparison, which likens the Shema to a burnt offering and a sacrifice, and tefillin to a meal offering and libations. Now, the matter of the offerings was that fire would come down from heaven onto the altar and consume the burnt offering and the fats of the peace offerings.

וכן הענין בק"ש כי הנה האדם הוא מורכב מד' יסודות אש רוח מים עפר כמ"ש מזה בד"ה והיה מספר בני

And so it is with the Shema. For man is composed of four elements, fire, air, water and earth, as is explained about this in the discourse beginning "And the number of the children of Israel will be,"

שהם בחי' דומם צומח חי מדבר כנגד ד' אותיות של שם הוי" ב"ה שמשם נמשכו ונתהוו בחינות אלו ובחינת יסוד האש הוא בחינת החי (כמ"ש במ"א ע"פ כי תצא)

which are the levels of the inanimate, the vegetative, the animal and the speaking, corresponding to the four letters of the Name Havayah, blessed be He, from which these levels were drawn and came into being. And the level of the element of fire is the level of the animal (as is explained elsewhere on the verse "When you go out").

והנה כתיב שרפים עומדים שיש בחי' מלאכים וחיות הקדש שנקראים שרפים מפני שהם מיסוד האש האלקי

Now, it is written, "Seraphim stand," for there is a level of angels and holy chayos that are called seraphim because they are from the G-dly element of fire;

ותמיד הם עומדים בהתלהבות מחמת שאין להם כ"א מחשבה אחת כל ימיהם מששת ימי בראשית שמשגיגים רק זיו שכינתו ית' המחיה ומהוה אותם מאין ליש.

and they always stand in fervor, because all their days, since the six days of creation, they have only one thought: they apprehend only the glow of His Shechinah, may He be blessed, which gives them life and brings them into being from nothing to something.

ולכן יומם ולילה לא ישקוטו והיינו מפני שאין להם כ"א יסוד אחד פשוט שהוא יסוד האש האלהי ואינם מורכבים (עמ"ש בביאור ע"פ והניף הכהן אותם על לחם הבכורים).

Therefore day and night they are never at rest; that is, because they have only one simple element, the G-dly element of fire, and they are not composite (see what is written in the explanation on the verse "And the kohen shall wave them with the bread of the first fruits").

משא"כ האדם שהוא מורכב מדי' יסודות וגם הוא מלוכש בגוף ונפש החיונית לא יוכל לעמוד במדרגה ומחשבה אחת כל ימיו.

Man, however, who is composed of four elements and is also enclothed in a body and a vital soul, cannot remain at one level and in one thought all his days.

אך הנה מ"מ יש בכח נפשו האלהית הצמאון מיסוד האש כרשפי אש שלהבת יותר מהמלאכים כי אף שלמטה

Yet nevertheless, in the power of his G-dly soul there is the thirst that comes from the element of fire, like flashes of fire, a flame, more than in the angels. For although below

הנה מדרגת האדם גרועה ופחותה ממדרגת המלאכים היינו מפני שלמטה הוא מלוכש בגוף ונפש החיונית.

the level of man is inferior and lower than the level of the angels, that is because below he is enclothed in a body and a vital soul.

אבל שרש נשמתו למעלה כל אחד ואחד לפי מדרגתו שלא כל הנשמה היא מלוכשת בגוף

But the root of his soul is above, each one according to his level; for not all of the soul is enclothed in the body,

רק הארה ממנה והשרש נשאר למעלה במקור חוצבה בעולם העליון שממנו נלקחה, עמ"ש ע"פ יונתי בחגוי וע"פ האזינו השמים.

only a radiance from it, while the root remains above, in the source from which it was hewn, in the higher world from which it was taken. See what is written on the verse "My dove, in the clefts," and on the verse "Give ear, O heavens."

2 והנשמות שבכל עולם ועולם הם ביתר שאת ומעלה לאין קץ על מדרגת המלאכים שבעולמות ההם והן אותן הנשמות עצמן שמתפשט הארתם להתלבש למטה בעוה"ז.

The souls in each and every world are of surpassing excellence, infinitely superior to the level of the angels in those worlds; and they are the very same souls whose radiance extends to be en-clothed below in this world.

וזהו אע"ג דאיהו לא חזי מזליה חזי פי מזלא מלשון יזל מים והיינו שרש נשמתו למעלה שממנו נוזל ונמשך הארתו למטה.

And this is [the meaning of]: "Even though he does not see, his mazal sees." The word mazal is from the expression yizal mayim, "water shall flow"; that is, the root of his soul above, from which his radiance flows and is drawn down below.

3 והיינו לפי שישראל עלו במחשבה פי' כמו למשל באדם הגשמי הנה מחשבתו מיוחדת בנפשו והיו לאחדים יותר מדיבורו שהוא דבר נפרד ויוצא חוץ ממנו ובידו לחסום פיו ולשתוק.

That is because Israel arose in [G-d's] thought. The meaning is: as, by way of analogy, in a physical man, his thought is united with his soul and they become one, more than his speech, which is a separate thing and goes out of him; and it is in his power to close his mouth and be silent.

משא"כ בחי' המחשבה כי הנפש מלאה אותיות כך כנס"י מקור נש"י עלו במחשבה עילאה ומיוחדים במהותו ועצמותו ממש

Not so with thought, for the soul is full of letters. So too the Congregation of Israel (Knesses Yisrael), the source of the souls of Israel, arose in the supernal thought and is united with His very being and essence.

(הגם דכתיב כי לא מחשבותי מחשבותיכם מ"מ הרי אפס קצהו ושמץ מנהו תקח אזנינו להבין מעט מזעיר עד"מ) (ועמ"ש ע"פ אני ישנה ולבי ער)

(Although it is written, "For My thoughts are not your thoughts," nevertheless our ear may take in the merest edge of it and a faint whisper of it, to understand a tiny bit by way of analogy.) (And see what is written on the verse "I sleep, but my heart is awake.")

אלא שבהשתלשלות העולמות רבות ועצומות נשתלשל ונתפשט הארת הנשמה להתלבש בגוף ונפש הבהמית ועודנה בכחה לשלוט על הגוף ונפש הבהמית להסיר החמימות שבלבו לתענוגי העולם ותאוותיו מיסוד האש הטבעי ולהיות גובר בו יסוד האש האלהי.

Only, through the chain of descending worlds (hishtalshelus), in many and mighty [stages], the radiance of the soul has descended and spread forth to be enclothed in a body and an animal soul. And it still has the power to rule over the body and the animal soul: to remove the heat in his heart for the pleasures and desires of the world, [which comes] from the natural element of fire, and to make the G-dly element of fire prevail in him,

שמשכנו בלב להלהיב נפשו ולבו להכלל ולהבטל באחדותו ית' (ועמ"ש מזה בפי אמור ע"פ ונקדשתי בתוך בניי)

whose dwelling is in the heart, to set his soul and his heart aflame to be absorbed and nullified in His unity, may He be blessed (and see what is written about this in Parshas Emor on the verse "And I will be sanctified among the children of Israel").

ועי"ז מעלה גם יסוד האש הטבעי שבכח נפשו הבהמית להיות נכלל ועולה לה' כקרבתן להיות שבכל עת שמגביר כח יסוד האש האלהי מתמעט ומתקרר כח יסוד האש הטבעי ונכלל בקדושה.

Through this he also raises up the natural element of fire in the power of his animal soul, so that it is absorbed and goes up to G-d like an offering: for whenever he strengthens the power of the G-dly element of fire, the power of the natural element of fire diminishes and cools, and is absorbed into holiness.

וזהו אש אוכלת אש וכן היה בקרבנות ממש שאש של קדושה של מעלה אכלה בעלי חיים שהם מבחינת יסוד האש:

This is [the meaning of] "fire consuming fire." And so it was in the actual offerings: the holy fire from above consumed animals, which are of the level of the element of fire.

4 ב אך עכ"ז הנה היסוד האש האלהי שבו הוא במדה וגבול ומתלבש בנפשו החיונית ולכן כשמשתמש בו בעניני גופו

2. Even so, the G-dly element of fire within him is in measure and limit, and is enclothed in his vital soul. Therefore, when he uses it in the affairs of his body,

כמו בכעס וקנאה ושנאה ודומיהם וכל מיני תאוות וכו' מתמעט ונחסר מן המדה ושוב לא יתלהב לבו כ"כ בעבודת ה'. ועצה היעוצה לזה הנה כתיב כי אתה תאיר נרי והי' יגיה חשכי.

such as in anger, envy, hatred and the like, and all kinds of desires, etc., it diminishes and falls short of its measure, and his heart will no longer be so aflame in the service of G-d. The counsel given for this: it is written, "For You light my lamp, and Havayah illumines my darkness."

פי' שע"י ההתבוננות באמונת ה' אחד באמת בעומק מחשבתו ולבו ולא די בזכרון הדברים במח' בלבד כ"א שיעמיק ויתקע מחשבתו בחוזק

That is: through truly contemplating the faith that G-d is One, in the depth of his thought and his heart; it is not enough merely to recall the matters in his mind, but he must go deep and fix his thought firmly;

ואזי יאיר לו יסוד האש האלהי להשלים חסרונו ויגיה חשכו וכמ"ש כי אשב בחשך ה' אור לי then [G-d] will light up for him the G-dly element of fire, to make good its deficiency, and will illumine his darkness; as it is written, "Though I sit in darkness, Havayah is a light to me."

(ועמ"ש מזה בפי' מקץ בד"ה רני ושמחי בת וסד"ה כי אתה נרי. ועמ"ש סד"ה כי כיום הזה יכפר גבי ושמתיך בנקרת הצור).

(See what is written about this in Parshas Mikeitz, in the discourse beginning "Sing and rejoice, O daughter [of Zion]," and at the end of the discourse beginning "For You are my lamp." And see what is written at the end of the discourse beginning "For on this day He shall atone," regarding "And I will place you in the cleft of the rock.")

ולכן קורין ק"ש פעמים בכל יום שבה מבואר ענין ההתבוננות כדלקמן להיות כי אי אפשר לאדם להיותו מלוכש בגוף ונפש הבהמית ועוסק בדברים גשמיים כל היום לעורר את האהבה וההתלהבות כ"א ע"י ק"ש.

Therefore the Shema is recited twice every day, for in it the contemplation is set out, as will be explained below; because a person, being enclothed in a body and an animal soul and occupied with physical things all day, cannot arouse the love and the fervor except through the Shema.

ובכל יום מגביר כח יסוד האש האלהי וננגדו מתמעט והולך כח יסוד האש הטבעי ועולה ונכלל And every day he strengthens the power of the G-dly element of fire, and correspondingly the power of the natural element of fire steadily diminishes, and rises and is absorbed

בקדושה עד שבמלאות הימים כימי שנותיו שבעים שנה או שמונים שנה יתמעטו כל הכחות שביסוד האש הטבעי ויעלו להכלל בקדושה היינו

into holiness; until, when the days are fulfilled, according to the days of his years, seventy years or eighty years, all the powers in the natural element of fire will have diminished and risen to be absorbed into holiness. That is,

כי בישראל גם כחות נפשו הבהמית הוא נצחיי ונעשים כסא לקדושה (משא"כ עובדי כוכבים שנפשם הבהמית כלה והולכת ואין להם עליי כלל).

because in a Jew even the powers of his animal soul are eternal, and they become a throne for holiness (which is not so with idolaters, whose animal soul steadily perishes and has no ascent at all).

ומדת ימי חייו אשר ניתנו לו מן השמים הוא כפי שיעור שצריך להעלות כ"כ כחות

The measure of the days of his life, which were given him from heaven, is according to the amount he needs to raise up: so many powers

מנפש החיונית בכל כך פעמים אשר יקרא ק"ש, וענין הק"ש הוא שיתבונן ויעמיק במחשבתו להיות לזכרון על לבו כי הוי' שהוא היה הוה ויהי.

of the vital soul, in so many times that he will recite the Shema. And the substance of the Shema is that he should contemplate and go deep in his thought, so that it becomes a remembrance upon his heart, that Havayah is "He was, He is and He will be."

פ"י שהיה הוה ויהיה הכל שוה אצלו והוא לבדו יחיד ומיוחד ואין בו שום שינוי ח"ו בין היה להוה ויהי כמ"ש

That is: "was," "is" and "will be" are all the same to Him; He alone is single and unique, and there is no change in Him whatever, G-d forbid, between "was" and "is" and "will be"; as it is written,

אני הוי' לא שניתי ואתה הוא עד שלא נברא העולם ואתה הוא משנברא כו' כי כולא קמיה כלא חשיב והוא עצמו ית' הוא הוא אלהינו.

"I, Havayah, have not changed," and, "You were the same before the world was created, and You are the same since it was created," etc., for all before Him is considered as nothing. And He Himself, may He be blessed, is our G-d (Elokeinu).

פִּי מִלְשׁוֹן וְאֵת אֵילֵי הָאָרֶץ לָקַח (ביחזקאל סימן י"ז) שֶׁהוּא לְשׁוֹן כַּח דְּהֵיִינוּ שֶׁשֶׁם הוּי' בִּיהּ הוּא הוּא כַּחֲנוּ וְחַיּוֹתֵנוּ

The meaning [of Elokeinu] is from the expression “and the mighty (eilei) of the land he took” (Ezekiel, chapter 17), which denotes strength; that is, the Name Havayah, blessed be He, is itself our strength and our life-force;

דְּהֵיִינוּ שֶׁהוּא הוּא מְקוֹר וְחַיּוֹת שֶׁל כָּל נִשְׁי שְׁעָלוּ בִּמְחֻשְׁבָּה לְהַכְלִיל בְּאַחֲדוּתוֹ ית' בְּמַהוּתוֹ וְעֲצֻמוֹתוֹ כְּנִי"ל (וְעַמּוּ"שׁ בְּפ' פִּנְחָס בְּדִ"ה קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל).

that is, He Himself is the source and life-force of all the souls of Israel, which arose in thought to be absorbed in His unity, in His being and essence, as mentioned above (and see what is written in Parshas Pinchas, in the discourse beginning “Israel is holy”).

מִשָּׁא"כ שֶׁאֵר כָּל הַנִּבְרָאִים שֶׁמְקוֹר חַיּוֹתָן הוּא מִבְּחִי מֶלֶךְ כְּמִ"שׁ בְּשִׁכְמָלָיו וּמַלְכוּתוֹ בְּכָל מַשְׁלָה וְאַפִּילוּ עוֹלָמוֹת עֲלִיוֹנִים כִּי מַלְכוּתָךְ מַלְכוּת כָּל עוֹלָמִים כְּתִיב הִגַּם שֶׁאֵין דָּבָר נִפְרָד חוּץ מִמֶּנּוּ ית' כְּמִ"שׁ

This is not so with all the other creatures, the source of whose life-force is from the level of King, as it is said, “Blessed be the Name of the glory of His kingdom forever and ever,” and, “His kingdom rules over all”; and even the higher worlds, for it is written, “Your kingdom is a kingdom of all worlds.” Although there is nothing separate apart from Him, may He be blessed, as it is written,

כִּי מִמֶּךָ הֵכֵל וְכְתִיב כִּי הוּי' הוּא הָאֱלֹקִים שֶׁהִסְתֵּר וְהִעֲלֵם שֶׁל שֵׁם אֱלֹהִים הוּא מִבְּחִינַת שֵׁם הוּי' כְּמִ"שׁ בְּמִ"א וְכִהְדִּין קִמְצָא דְּלִבּוּשֵׁי מִינֵי וּבִיה מִ"מ אֵין זֶה כִּ"א זִיו וְהָאֵרָה הַמִּתְפַּשֵּׁט מִמֶּנּוּ

“For all is from You,” and it is written, “For Havayah is Elokim,” meaning that the hiddenness and concealment of the Name Elokim is of the level of the Name Havayah, as is explained elsewhere, “like the locust whose garment is of itself and within itself”; nevertheless this is only a glow and a radiance that spreads forth from Him,

וְאַף גַּם זֹאת הִיא הָאֵרָה מִן עֲטָת כְּמֵאֲרֻז"ל בְּיוֹד נִבְרָא הָעוֹה"ב שֶׁהִזִּיזָהּ זֶה וְהָאֵרָה זֶה אֵינָה

and even this is a meager radiance, as our Sages, of blessed memory, said: “With the yud the World to Come was created”; for this glow and this radiance are

אֵלָּא מֵעַט מְזַעֵר כְּמוֹ לְמַשֵּׁל יוֹד שֶׁהִיא אוֹת הַקִּטְנָה שֶׁבִּמְחֻשְׁבָּתוֹ שֶׁל אָדָם שֶׁהוּא רַק כְּמוֹ נִיצוּץ אֶחָד קֶטַן.

only a tiny bit, like, for example, a yud, which is the small letter, in a person's thought, which is only like one small spark.

אבל מקור נש"י מיוחדים במקור וחיי החיים א"ס ב"ה וכמ"ש הודו על ארץ ושמים כו' לבנ"י עם קרובו (וזהו אשר עשה האלקים את האדם ישר) (בקהלת סי' ז' כ"ט).

But the source of the souls of Israel is united with the Source and Life of all life, the Infinite One (Ein Sof), blessed be He; as it is written, "His glory is above earth and heaven," etc., "...for the children of Israel, the people near to Him." (And this is [the meaning of] "that G-d made man upright" (Koheles, chapter 7, [verse] 29).)

פ"י ישר היינו שכמו שהוא למעלה כך הוא למטה כמ"ש במ"א ע"פ פקודי ה' ישרים דפ"י ישרים שבהם ועל ידם נמשך שיהי גילוי אור א"ס למטה ממש

The meaning of "upright" (yashar) is that as it is above, so it is below; as is explained elsewhere on the verse "The precepts of Havayah are upright," that the meaning of "upright" is that in them and through them it is brought about that the revelation of the Infinite Light (Or Ein Sof) will be below exactly

כמו שהוא למעלה ועמ"ש סד"ה כי תשמע בקול בפי לעשות הישר בעיני ה' וכך הוא ענין את האדם ישר.

as it is above. And see what is written at the end of the discourse beginning "When you hearken to the voice," on the meaning of "to do what is upright in the eyes of Havayah." And so too is the meaning of "man upright":

שנמשך בו הכח משם הוי" ממש וכמ"ש במדרש קהלת שזהו ענין מ"ש הן האדם היה כאחד ממנו.

that the power from the Name Havayah itself is drawn into him; and as it says in Midrash Koheles, that this is the meaning of what is written, "Behold, man has become like one of us."

5 ואיתא בבראשית רבה פכ"א בפ"י הן האדם היה כאחד ממנו ר' יהודה בר סימון אמר כיחידו של עולם שנאמר שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד עכ"ל.

It is stated in Bereishis Rabbah, chapter 21, on the meaning of "Behold, man has become like one of us": "Rabbi Yehudah bar Simon said: Like the Unique One of the world, as it is said, 'Hear, O Israel, Havayah is our G-d, Havayah is One.'" End of quote.

והיינו כנ"ל שהכח הנמשך בו נמשך ביושר משם הוי" ממש שלא ע"י שום השתלשלות ושום אמצעיים כלל ואפילו לא ע"י העלם בשאר

That is, as mentioned above, the power drawn into him is drawn straight (beyosher) from the Name Havayah itself, not through any chain of descent (hishtalshelus) or any intermediaries at all, and not even through concealment in the other

השמות משא"כ התהוות העולמות צבא השמים הן נמשכי משם הוי" ע"י השתלשלות והעלמים רבים עד שע"י אין נקי שם השפע כ"א על שם שאר השמות.

Names. Not so the coming into being of the worlds, the host of heaven: they are drawn from the Name Havayah through a chain of descent and many concealments, until, through this, the flow is called by no name but that of the other Names.

לפי שהאור והשפע נתעכב ומתעלם בהן ומהן נמשך אח"כ השפע וגם עוד ע"י השתלשלות רבות.

For the light and the flow are held back and concealed in them, and from them the flow is afterwards drawn, and moreover through many [further] stages of descent.

ועי' בפ"י הרמ"ז פ' שלח (דקנ"ח ע"ב) ע"פ היש בה עץ אם אין שיש ב' מיני שפע כו', ועיי' עוד מענין את האדם (בזח"ג ס"פ אמור דף ק"ז).

See the commentary of the Ramaz (Rabbi Moshe Zacuto) on Parshas Sh'lach (158b), on the verse "Is there a tree in it or not," that there are two kinds of flow, etc. And see further on the subject of "man" (in the Zohar, Part III, at the end of Parshas Emor, folio 107).

ויש לומר שזהו פי' ישראל ישר אל פי' אל הוא לשון כח והיינו שנמשך בחי הכח משם הוי" בבחינת ישר ממש,

One may say that this is the meaning of Yisrael: yashar Kel, for Kel denotes strength; that is, the level of strength is drawn from the Name Havayah in a manner that is truly straight (yashar).

וזהו ענין אשריך ישראל מי כמוך עם נושע בהוי" והיינו לפי שהכח והעוז נמשך בהם מבחינת מי כמוכה באלים הוי" ועי' מזה באד"ר (דקכ"ח א')

And this is the meaning of "Happy are you, Israel; who is like you, a people saved by Havayah": because the strength and might are drawn into them from the level of "Who is like You among the mighty (eilim), Havayah." See about this in the Idra Rabba (128a),

משמע דקאי על עתיק יומין ע"ש, ועמ"ש במ"א בפי" מי כמוכה באלים הוי" ע"פ מאמר הזח"ג פ' אמור
(דף צ"ד סע"א)

which implies that it refers to Atik Yomin; see there. And see what is explained elsewhere on the meaning of "Who is like You among the mighty, Havayah," according to the statement of the Zohar, Part III, Parshas Emor (folio 94, end of side a),

דקאי על שם הוי" נגד שאר השמות שהן הן בבחינת ממכ"ע אבל שם הוי" הוא בבחינת סוכ"ע אני הוי" לא
שנית.

that it refers to the Name Havayah as against the other Names, which are of the level of the light that fills all worlds (memalei kol almin), whereas the Name Havayah is the level of the light that encompasses all worlds (sovev kol almin): "I, Havayah, have not changed."

עכ"פ מובן מזה הענין דהכח הנמשך ומתגלה משם הוי" הוא למעלה מעלה מבחינת הכח הנמשך

At any rate, it is understood from this that the power drawn and revealed from the Name Havayah is far, far above the level of the power drawn

משאר השמות ועמ"ש ע"פ ועתה יגדל נא כח אד' ומ"ש בפי" העונה יהא שמיה רבא מברך בכל כחו.
דפי" כחו הוא ענין גילוי ההעלם.

from the other Names. And see what is written on the verse "And now, let the power of Ado-nai be great, I pray," and what is written on the meaning of "One who responds 'May His great Name be blessed' with all his power": that the meaning of "his power" is the revelation of what is hidden.

6 וא"כ פי" הוי" אלקינו היינו שהכח והעוז של הנשמות שזהו פי" אלקינו הוא נמשך מעצמות שם הוי"
ממש שהוא הוא עצמו הוא מקור וכח וחיות של נשמות ועמ"ש סד"ה וידבר כו'

If so, the meaning of "Havayah is our G-d (Elokeinu)" is that the strength and might of the souls, which is the meaning of Elokeinu, is drawn from the very essence of the Name Havayah; He Himself is the source, the strength and the life-force of the souls. And see what is written at the end of the discourse beginning "And He spoke," etc.

וארא אל אברהם בפי" וידעתם כי אני הוי" והייתי לכם לאלקים פי" שבחינת הוי" לבדו הוא בעצמו יהי"
לכם בבחינת אלקים השורה עליכם.

"And I appeared to Avraham," on the meaning of "And you shall know that I am Havayah" and "I will be to you as Elokim": that is, the level of Havayah alone will itself be to you as the level of Elokim, which rests upon you.

7 ו עד"ז יש לפרש מ"ש במדרש רבה פ' ואתחנן ע"פ אשר לו אלקים קרובים אליו אשר לו גוי קרוב אין כתיב כאן

And in the same way one may explain what is said in Midrash Rabbah, Parshas Vaes'chanan, on the verse "that has Elokim close to it": "That has a nation close to it' is not written here,

אלא אשר לו אלקים קרובים אליו עכ"ל. ויש לפרש שהם עיקר לגבי שם אלקים לפי שנמשכים משם הוי' שלמעלה משם אלקים.

but 'that has Elokim close to it.'" End of quote. One may explain that they [Israel] are the principal in relation to the Name Elokim, because they are drawn from the Name Havayah, which is above the Name Elokim.

8 ובוזה יתכן דאין להקשות על המדרש הנ"ל דקאמר אשר לו גוי קרוב אין כתיב כאן

With this it may be that there is no difficulty with the Midrash mentioned above, which says, "That has a nation close to it' is not written here,"

דהא כתיב לבני ישראל עם קרובו אלא דכאן נאמר על שם הוי' והתם נאמר על שם אלקי.

for it is written, "for the children of Israel, the people near to Him." Rather, here it is said of the Name Havayah, and there it is said of the Name Elokim.

9 וזהו מ"ש כי קרוב אליך הדבר פי' הדבר הוא מל' כמ"ש באשר דבר מלך והוא ענין שם אלקים והוא בחינת קרוב אליך כמ"ש אשר לו אלקים קרובים אליו.

And this is [the meaning of] what is written, "For the word is near to you." The meaning: "the word" is Malchus (sovereignty), as it is written, "Inasmuch as the word of a king..."; and this is the Name Elokim, and it is the level of "near to you," as it is written, "that has Elokim close to it."

ובמדרש רבה ס"פ נצבים ע"פ כי קרוב אליך הדבר מאד אמר להן הקב"ה בני אם יהיו דברי תורה קרובים לכם אף אני קורא אתכם קרובים שכן כתיב לבני ישראל עם קרובו הללוי"ה.

And in Midrash Rabbah, at the end of Parshas Nitzavim, on the verse "For the word is very near to you": "The Holy One, blessed be He, said to them: My children, if the words of Torah are near to you, I too call you near, as it is written, 'for the children of Israel, the people near to Him, Halleluyah.'"

10 והענין יש לבאר ע"פ מ"ש בד"ה כי תשמע בקול בענין שהתורה נק' מפתחות הפנימיות שע"י התורה נמשך גילוי בחי' פנימיות דהיינו גילוי אור א"ס ב"ה ממש וכו' ע"ש.

The matter may be explained according to what is written in the discourse beginning "When you hearken to the voice," on the Torah's being called "the inner keys": through the Torah is drawn the revelation of the level of the inner dimension (pnimiyus), that is, the revelation of the Infinite Light (Or Ein Sof) itself, blessed be He, etc.; see there.

ועוד עפ"מ"ש בד"ה יונתי בחגי' שלהמשיך ההמשכה מבחינת שרש הנשמה שבה נאמר הוי' אלקינו ממש

And further, according to what is written in the discourse beginning "My dove, in the clefts," that to draw down the flow from the level of the root of the soul, of which it is said, in the full sense, "Havayah is our G-d,"

להמשיך משם האור מלמעלה למטה לבחינת הנשמה שבגוף זהו ע"י התורה א"כ לשיהיו עם קרובו ממש זהו ע"י אם יהיו דברי תורה קרובים לכם.

to draw the light from there, from above to below, to the level of the soul in the body: this is through the Torah. If so, for them to be truly "the people near to Him" is through "if the words of Torah are near to you."

11 וזהו שמע ישראל פ"י שמע מלשון אסיפה כמו וישמע שאול והענין לאסוף ולקבץ כל הכחות ורצונות שביסוד האש הטבעי ע"י עקירת הרצון מהם

And this is "Hear (Shema), O Israel." Shema is a term of gathering, as in "And Shaul gathered (vayeshama)"; the idea is to gather and collect all the powers and desires in the natural element of fire, by uprooting the will from them;

דהיינו להתחרט על העבר ולקבל עליו להבא שלא ישוב עוד לכסלה, והיינו מפני שהוא בחי' ישראל שעלו במחשבה והוי' הוא אלהינו שהוא הוי' אחד שמיוחדים בו ית' כנ"ל

that is, to regret the past and to take upon himself for the future that he will not return again to folly. This is because he is of the level of Israel, who arose in thought, and Havayah is our G-d, who is "Havayah is One," for they are united with Him, may He be blessed, as mentioned above;

ועל ידי כן יתלהב לבו כנ"ל. וזהו ואהבת בכל לבבך בשני יצריך ביצר טוב וביצר הרע.

and through this his heart will be set aflame, as mentioned above. And this is [the meaning of] "And you shall love ... with all your heart (levavcha)": with both your inclinations, with the good inclination and with the evil inclination.

פי' שגם היצה"ר שהוא כח יסוד האש הטבעי הוא העולה ונכלל לאהבה את ה' בהתלהבות הנ"ל:

That is, even the evil inclination, which is the power of the natural element of fire, is what rises and is absorbed into loving G-d with the fervor mentioned above.

12 ג אך אמנם ענין זה ומדרגה זו להגביר יסוד האש האלהי שבנפשו להלהיב לבו לדבקה בו אין זו עבודה תמה ותמידית (וכמ"ש לא תהו בראה לשבת יצרה)

3. However, this matter and this level, strengthening the G-dly element of fire in one's soul to set one's heart aflame to cleave to Him, is not a complete and constant service (as it is written, "He did not create it for chaos (tohu); He formed it for dwelling (lasheves)")

(בישעיה ס"י מ"ה י"ח) ועמ"ש סד"ה וישלח יעקב מלאכים בענין בן עזאי ועמ"ש במ"א ע"פ הזח"א וירא דקי"ב א' בפסוק וגם אמנה אחותי בת אבי היא כו'

(Isaiah, chapter 45, [verse] 18). And see what is written at the end of the discourse beginning "And Yaakov sent messengers," regarding Ben Azzai; and see what is written elsewhere on the Zohar, Part I, Vayeira, 112a, on the verse "And moreover she is indeed my sister, the daughter of my father," etc.

וזהו ענין לשבת יצרה והוא בחינת ארץ מושבותיכם כדלקמן וע"ז אמרו הקורא ק"ש בלא תפילין כו'.

And this is the meaning of "He formed it for dwelling," and it is the level of "the land of your dwellings," as will be explained below. And of this they said, "One who recites the Shema without tefillin," etc.

13 וענין התפילין דרך כלל הוא כלל כל התורה והמצות מעשיות כי הוקשה כל התורה לתפילין כמו שבתפילין מלובשים מוחין עליונים שבעשר ספירות עליונות בתמונות אותיות גשמיות והוא

The matter of tefillin, in general terms, is that which encompasses the whole Torah and the mitzvos of action, for the whole Torah is likened to tefillin: just as in tefillin the supernal intellect (mochin) of the ten supernal Sefiros is en clothed in the forms of physical letters. And this is

כי צריך האדם להשפיל עצמו ולומר די לעבד להיות כרבו ולעשות מכון לשבתו להיות לו דירה בתחתונים.

because a person must lower himself and say, "It is enough for the servant to be like his master," and make a fixed place for His dwelling, so that He has a dwelling place among the lower realms.

דהיינו במקרא משנה ותלמוד הלכות ואגדות שהם מדברים מענינים תחתונים גשמיים והם כלים מכלים שונים ויין מלכות שהוא אור א"ס ב"ה המלוכש בהם רב כיד המלך שהוא ענין היד הגדולה

That is, in Scripture, Mishnah and Talmud, halachos and aggados, which speak of lower, physical matters; and they are "vessels of diverse vessels," and "royal wine," which is the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, enclothed in them, "in abundance, according to the hand of the king"; this is the matter of "the great hand"

(עמ"ש סד"ה אם בחקתי תלכו ובפי בשלח ע"פ וירא ישראל) וכמ"ש וירא ישראל את היד הגדולה אשר עשה הוי' במצרים.

(see what is written at the end of the discourse beginning "If you walk in My statutes," and in Parshas Beshalach on the verse "And Israel saw"), as it is written, "And Israel saw the great hand that Havayah had wrought in Egypt."

פי' הגדולה היא התפשטות אשר נתפשטה עד אין קץ ותכלית והיא ענותנותו אשר עשה ה' במצרים.

The meaning: "great" is an expansion that has spread forth without end or limit; and it is His humility, "which Havayah wrought in Egypt."

פי' כי פעל ועשה בחי' שם הוי' אפילו בארץ מצרים שהוא בחינת מצרים וגבולים כמו כל עניני הלכות זרעים מועד כו' שהם מדברים מעניני העולם הגשמי

That is, the level of the Name Havayah acted and wrought even in the land of Egypt (Mitzrayim), which is the level of straits (meitzarim) and boundaries, like all the matters of the laws of Zera'im, Mo'ed, etc., which speak of the matters of the physical world

(ועמ"ש בד"ה וירא ישראל את היד הגדולה כו' בת"א פי' בשלח. ועמ"ש בד"ה ביום השמע"צ בפי' זה היום עשה הוי' ועמ"ש בד"ה לך לך מארצך ובד"ה באתי לגני גבי אריתי מורי.

(and see what is written in the discourse beginning "And Israel saw the great hand," etc., in Torah Ohr, Parshas Beshalach. And see what is written in the discourse beginning "On the eighth day, an assembly (Shemini Atzeres)," on the meaning of "This is the day Havayah has made"; and see what is written in the discourse beginning "Go forth from your land," and in the discourse beginning "I have come into My garden," regarding "I have gathered My myrrh."

ופי' היד הגדולה י"ל ע"ד מ"ש באדר"ז שהחכמה מלבשת לבחינת חסד עילאה בחינת ורב חסד ועמ"ש מזה בד"ה ה' יחתו מריביו ומבחינה זו נמשך להיות התפשטות החכמה עילאה גם למטה כנ"ל ועמ"ש מענין זה ג"כ בד"ה שחורה אני ונאורה)

The meaning of "the great hand" can be explained along the lines of what is said in the Idra Zuta: that Chochmah (wisdom) clothes the level of supernal Chesed (kindness), the level of "and abundant in kindness"; and see what is written about this in the discourse beginning "Havayah, those who contend with Him shall be broken"; and from this level it comes about that there is an expansion of supernal Chochmah even below, as mentioned above. And see what is written on this subject also in the discourse beginning "I am black but comely.")

ואפילו בעסקים ומו"מ אם הוא נושא ונותן באמונה הרי עולם זה חסד יבנה וגם אח"כ יתן צדקה מיגיעו שהוא ממדת החסד והוא ענף החכמה כמ"ש מוריד הטל מכלכל חיים בחסד

And even in business affairs and commerce, if he deals faithfully, then this world "is built with kindness"; and afterwards, too, he will give charity from his toil, which is of the attribute of Chesed, and it is a branch of Chochmah, as it is said, "He causes the dew to descend; He sustains the living with kindness";

וגם כמו שהחכמה תחיה כו', כך בצדקה שנותן לעני מחיה נפשו רק אם ישים אליו לבו רוחו ונשמתו אליו כו'

and also, just as "wisdom gives life," etc., so through the charity he gives to the poor man he revives his soul. Only, if "he sets his heart upon Him, his spirit and his breath to Him," etc.,

בק"ש כנ"ל אזי רוח אייתי רוח ואמשיך רוח להיות שורה ה' אחד גם בתורה ומצות מעשיות (ועמ"ש בפ' וארא סדי"ה לכן אמור לבני").

in the Shema, as mentioned above, then "spirit brings spirit and draws down spirit," so that the One G-d rests also in the Torah and the mitzvos of action (and see what is written in Parshas Va'eira, at the end of the discourse beginning "Therefore say to the children of Israel").

והנה ענין עבודה זו להמשיך דירתו ית' בתחתונים להיות אין עוד מלבדו היא למעלה מעלה ממדרגת התלהבות הנק' בשם גדפין לבד לפי שעכ"פ מוכרח להיות שיצייר

Now, this service, drawing down His dwelling, may He be blessed, among the lower realms, so that "there is nothing else besides Him," is far, far above the level of fervor, which is called only "wings" (gadfin); because in any case he must necessarily picture

איזה יש ודבר בפני עצמו בחינת לב ונפש שמתלהב משא"כ בבחינת אין עוד וביטול במציאות לגמר י לא ימציא מקום לעצמו כלל ואין לו רצון אחר

some existence, a thing in itself: a heart and soul that is aflame. Not so at the level of "there is nothing else" and self-nullification (bittul) of one's existence entirely: he leaves no place for himself at all, and he has no other will

כי אם רצון השי"ת ורצון ה' הוא שוה למטה כמו למעלה כמ"ש במ"א (ע"פ בהעלותך את וסד"ה וארא אל אברהם כו') והנה ע"ז נאמר סוף מעשה במחשבה תחלה

but the will of G-d, may He be blessed; and G-d's will is the same below as above, as is explained elsewhere (on the verse "When you raise up..." and at the end of the discourse beginning "And I appeared to Avraham," etc.). And of this it is said, "Last in deed, first in thought."

והנה בחינה זו נק' ארץ כנען מלשון הכנעה והשפלה (עמ"ש סדי"ה ויהי בשלח פרעה ועמ"ש ע"פ וישב יעקב) שנופל ומשפיל א"ע למטה.

Now, this level is called "the land of Canaan" (Kena'an), from the term for submission (hachna'ah) and lowliness (see what is written at the end of the discourse beginning "And it came to pass, when Pharaoh sent," and see what is written on the verse "And Yaakov dwelt"), for he falls and lowers himself below.

ובבחיני זו כתיב רגליה יורדות מות וכי כי מאחר שהוא מקושר למטה בענינים גשמיים אפשר לו ליפול ח"ו בתאוות גשמיים וע"ז כתיב ובערת הרע מקרבך

And of this level it is written, "Her feet go down to death," etc.; for since he is bound below in physical matters, he can fall, G-d forbid, into physical desires. And of this it is written, "And you shall eradicate the evil from your midst."

(ועמ"ש במ"א בפי מ"ש בירושלמי ומטבע ארוך פותח בברוך וחותר בברוך בפי בראשית בד"ה להבין ענין הברכות, וע' סד"ה ביום השמיני שלח גבי ולפני קרתו ובפי וארא בביאור ע"פ לכן אמור בפי אל הארץ אשר נשאתי את ידי כו')

(And see what is explained elsewhere on the meaning of what is said in the Jerusalem Talmud, "and a long formula opens with 'Blessed' and closes with 'Blessed,'" in Parshas Bereishis, in the discourse beginning "To understand the matter of the blessings"; and see the end of the discourse beginning "On the eighth day he sent," regarding "and before His cold"; and in Parshas Va'eira, in the explanation on the verse "Therefore say," on the meaning of "to the land concerning which I raised My hand," etc.)

וכתיב כי יביאך אל ארץ הכנעני כו' גדולים ועצומים כו' וכתיב וגם את הצרעה ישלח ה' אלקיך במ עז אכוד הנשארים והנסתרים מפניך.

And it is written, "When He brings you to the land of the Canaanite," etc., "great and mighty," etc.; and it is written, "And also the hornet will Havayah your G-d send among them, until those who are left and those who hide from you perish."

וענין הצרעה כי הנה אמרו רז"ל שהצרעה היתה מסמא את עיניהם מלמעלה ומסרסם מלמטה. וביאור הענין הנה ארז"ל שמזיעתן של חיות יוצא נהר דינור על ראש רשעים בגיהנם.

The matter of the hornet: our Sages, of blessed memory, said that the hornet would blind their eyes above and castrate them below. The explanation of the matter: our Sages, of blessed memory, said that from the sweat of the chayos the river of fire (nehar dinur) goes forth upon the head of the wicked in Gehinnom.

פי' זיעה הוא ארס וחימה וכמ"ש (ירמיה כ"ג י"ט) הנה סערת ה' חימה יצאה וגו'

That is, "sweat" is venom and wrath, as it is written (Jeremiah 23:19), "Behold, a storm of Havayah, wrath has gone forth," etc.

והוא פסולת שלהם כי בכל עולם ועולם יש בחינת טוב ורע ואין ר"ל רע ממש ח"ו

And it is their waste; for in each and every world there is the level of good and evil, and this does not mean actual evil, G-d forbid,

אלא רע מלשון כעס וחימה והוא ענין חו"ג שבכל העולמות (ועי' בלק"ת בפי' בראשית בענין פי' עה"ד טו"ר) וכן הענין באדם שהוא עולם קטן יש בו ג"כ בחינות אלו

but ra in the sense of anger and wrath; and this is the matter of Chesed and Gevurah (restraint) in all the worlds (and see the Arizal's Likkutei Torah, Parshas Bereishis, on the meaning of the Tree of Knowledge of good and evil). And so too with man, who is a small world: these levels are in him as well,

וצריך לעורר הגבורות שבו על עצמו דהיינו על הרע שבו שהוא מסטרא דס"מ ונוקביה שהם הם הרשעים. וכמ"ש על ראש רשעים יחול.

and he must arouse the Gevuros in him against himself, that is, against the evil in him, which is from the side of Samael and his female counterpart, which are "the wicked"; as it is written, "it shall whirl upon the head of the wicked."

14 וכמארז"ל לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע. ופי' לעולם כי הרי תמיד יש לו בחי' הרוגז

As our Sages, of blessed memory, said: "A person should always rouse the good inclination to rage against the evil inclination." The meaning of "always": for he always has in him the level of anger (rogez),

שהוא מצד הגבורה שאין לך אדם שאינו כלול מטוב ורע והרע היינו הרוגז והחימה והכל הוא מסטרא דרע

which comes from the side of Gevurah (restraint); for there is no person who is not composed of good and evil, and the evil is the anger and the wrath, and all of it is from the side of evil,

וכמאמר רז"ל רע לשמים ורע לבריות והרוגז והכעס ישפוך על הרע שבו שיקצוף מאד ויחרה אפו as our Sages, of blessed memory, said, "bad to Heaven and bad to people." And the anger and the rage he should pour out on the evil within him, so that he is very angry and his wrath is kindled:

למה הוא כך והתעוררות בחי' הגבורה הנ"ל הוא מזיעתן של חיות שהוא ההתלהבות בפי ראשונה של ק"ש ויש בה בחינת גבורות ג"כ

why is he like this? And the arousal of the level of Gevurah mentioned above is from "the sweat of the chayos," which is the fervor in the first section of the Shema; and it too has in it the level of Gevuros.

לכן צריך הוא לשפוך חמתו וירגז על יצרו הרע ביתר שאת כאשר יעמיק בשכלו ענין ההתבוננות באמונת ה' אחד

Therefore he must pour out his wrath and rouse anger against his evil inclination with greater intensity, when he goes deep with his intellect into the contemplation of the faith that G-d is One,

ושישראל עלו במחשבה ושלכן רוצה לדבק מחשבתו להתכלל באחד אז יעשן אפו מדוע לא היה כזאת בכל עת ואפילו שלא בשעת התפלה.

and that Israel arose in thought, and that therefore he wishes to cleave with his thought, to be absorbed in the One. Then his anger will smoke: why was he not like this at all times, even when not at the time of prayer?

15 וזהו ענין פ' שניה שבק"ש וחרה אף כו' שנמשך מהתלהבות הפרשה ראשונה ולכך כתיב התם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים

And this is the matter of the second section of the Shema, "And the anger will be kindled," etc., which is drawn from the fervor of the first section. That is why it is written there, "and you turn aside and serve other gods."

כי באמת שלא בשעת התפלה אינו כעוברי רצונו וכפורק עול ח"ו אף בשעה שאינו עובד ה' כלל משא"כ בשעת

For in truth, when it is not the time of prayer, he is not like those who transgress His will, or like one who casts off the yoke, G-d forbid, even at a time when he is not serving G-d at all. Not so at the time of

ק"ש בהתלהב לבו ידמה בעיניו מה שהיה רחוק מהי כל היום כאלו פורק עול ח"ו ממש וכמ"ש פן יפתה לבכם מיחודו ואחדותו

the Shema: when his heart is aflame, it will seem in his eyes that his having been far from G-d all day is as if he had actually cast off the yoke, G-d forbid; as it is written, "lest your heart be enticed," [away] from His oneness and unity;

והרי זה כאלו וסרתם ועבדתם והיטב יחרה לו ובזה הוא מקרר הכעס והחימה שברע גמור ולא יהיה רע לאחרים כלל.

and this is as if "you turn aside and serve." And he will be exceedingly angry; and through this he cools the anger and the wrath that are in the utter evil, and he will not be bad to others at all.

16 וזהו ענין הצרעה שמסרס את הרע פי' שמקררו להיות כמו סריס שאין בו חמימות ולכן אינו מוליד

And this is the matter of the hornet, which castrates the evil: that is, it cools it so that it is like a eunuch, who has no heat in him and therefore does not beget.

וגם מסמא את העינים פי' שלא יביט על אחרים לא במילי דעלמא ולא בעבודתם בעין רעה וקנאה שמצד הרע

It also blinds the eyes: that is, he will not look at others, neither in worldly matters nor in their service [of G-d], with an evil eye and envy, which come from the side of evil.

כי אין הברכה שורה אלא על דבר הסמוי מן העין וכן ברכת ה' היא המשכת אלהות אינה שורה כ"א בעין טובה:

For blessing rests only on a thing hidden from the eye; and so too the blessing of G-d, which is the drawing down of G-dliness, rests only with a good eye.

17 ד ובזה יובן ענין המרגלים שלא רצו ליכנס לארץ כנען שהוא ענין ההשפלה למטה במצות מעשיות שהם ענינים הגשמיים באמונת יחודו בתחתונים כי אמרו ארץ אוכלת יושביה היא.

4. With this the matter of the spies will be understood. They did not want to enter the land of Canaan, which is the matter of lowering [oneself] below, into the mitzvos of action, which are physical matters, in the faith in His unity among the lower realms; for they said, "It is a land that consumes its inhabitants."

פיי יושביה אין תופסין מקום לעצמן כלל ומבטלין עצמן ליחודו ית' שבתחתונים להיות אין עוד כו' כי היו דור דעה כו' ושרש נשמתם למעלה מעלה.

That is: its inhabitants take up no place for themselves at all, and nullify themselves to His unity, may He be blessed, among the lower realms, so that “there is nothing else,” etc. For they were the generation of knowledge (dor de’ah), etc., and the root of their souls was far, far above.

18 וגם החתי והיבוסִי והאמורי יושב בהר שהם הם השבעה אומות עובדי כוכבים שבאמת היו דרים בה בעת ההיא ושרשם משבע מדות דעולם התהו

And also, “the Hittite, the Jebusite and the Amorite dwell in the mountains”: these are the very seven idolatrous nations who in truth were living in it at that time; and their root is from the seven attributes (middos) of the World of Tohu,

והם שרש השבע מדות רעות אשר צריך לזהר מאד שלא ליפול בהמדות ההם ח"ו כי רגליה יורדות מות כו' וכמ"ש שבעה גוים גדולים ועצומים כו'.

and they are the root of the seven evil attributes, regarding which one must take great care not to fall into those attributes, G-d forbid; for “her feet go down to death,” etc.; and as it is written, “seven nations, great and mighty,” etc.

אך באמת אמר ועצומים ממך ממך דוקא פיי שאתה מגדלם כמ"ש ירמיהו ואתם למדתם אותם עליכם אלופים לראש

But in truth it says, “and mightier than you” (mimcha): mimcha, “from you,” specifically, meaning that you make them great; as Yirmeyahu says, “And you have trained them as chiefs over you, at the head.”

כי מה שנחשבו לאלופי ודבר גדול הוא מחמתכם שאתם מחשיבים אותם ליש וגדול הוא בעיניכם.

For that they are regarded as chiefs and as something great is because of you: because you regard them as something (yesh), and it is great in your eyes.

אבל באמת צריך להקטין אותם בעיניו וכמ"ש כלב סר צלם מעליהם וה' אתנו פיי שהו"י נמשך אתנו במקרא משנה כו' וכלים מכלים שונים כנ"ל

But in truth one must make them small in his eyes; as Kalev said, “Their shade has departed from them, and Havayah is with us.” That is, Havayah is drawn down with us in Scripture, Mishnah, etc., and “vessels of diverse vessels,” as mentioned above.

(וענין שילוח המרגלים היה ע"ד שמברכים על המצות עובר לעשייתן והיינו שקודם העלאת מ"נ שהוא העלאת הדבר הגשמי שבו נעשית המצוה כמו האתרוג דנוגה צריך תחלה להיות המשכת מ"ד מלמעלה המעורר העלאת מ"נ כו')

(The matter of the sending of the spies was along the lines of blessing over the mitzvos before their performance. That is, before the raising of mayin nukvin (feminine waters), which is the raising of the physical thing with which the mitzvah is done, such as the esrog, which is of nogah, there must first be a drawing down of mayin duchrin (masculine waters) from above, which arouses the raising of mayin nukvin, etc.

ועד"ז קודם שנכנסו כל ישראל לארץ שלח מרבע"ה איש אחד שנשמתם נמשכו מבחינת אחד כולם אנשים שהיו מבחי' עלמא דדכורא והוא ענין מ"ד לעורר המ"ן כו',

In the same way, before all Israel entered the Land, Moshe our teacher, peace be upon him, sent "one man," whose souls were drawn from the level of "One"; "all of them men," who were from the level of the masculine world (alma dedechura); and this is the matter of mayin duchrin, to arouse the mayin nukvin, etc.

אך עד"מ כשצריכים להגביה איזה דבר שהוא ענין המ"ן צריך להשפיל א"ע למטה כדי להגביהו והם לא היה בהם שפלות זו להשפיל א"ע למטה.

But, by way of analogy, when one needs to lift something up, which is the matter of the mayin nukvin, one must lower oneself down in order to lift it; and they did not have this lowliness, to lower themselves down.

אבל באמת ע"י השפלה והכנעה זו אזי אח"כ אותו הדבר שמגביה נושא את נושאו ומגביה אותו למעלה מעלה ויובן ממ"ש במ"א ע"פ הרע"מ פ' תשא בענין אבנא למשקל בה דא יו"ד כו') וזהו ענין מנחה ונסכים.

But in truth, through this lowering and submission, afterwards the very thing that he lifts "carries its carriers" and lifts him far, far above. This will be understood from what is explained elsewhere on the Raaya Mehemna, Parshas Tisa, on the matter of "a stone to weigh with: this is the yud," etc.) And this is the matter of the meal offering and the libations.

שהמנחה היא מבחינת צומח (והצומח הוא מיסוד המים היפך החי שהוא בחי' אש) וכל קרבן מנחתך במלח תמלח

For the meal offering is of the level of the vegetative (and the vegetative is from the element of water, the opposite of the animal, which is the level of fire); and “every offering of your meal offering you shall season with salt,”

שהוא בחינת דומם וכך ענין התפילין ושאר המצות מעשיות ירדו ונשתלשו בבחי' דומם כגון התפילין שבפסוק ואהבת שבק"ש.

which is the level of the inanimate. And so is the matter of tefillin and the other mitzvos of action: they descended and were drawn down by stages into the level of the inanimate, such as the tefillin in the verse “And you shall love” of the Shema.

וכן קדש לי כל בכור שהוא בחינת חכמה עילאה נתגשם על הקלף ואותיות בדיו שהם ענינים גשמיים
And likewise “Sanctify to Me every firstborn,” which is the level of supernal Chochmah, was made physical on the parchment and in letters of ink, which are physical things;

רק שצריך להסיר הרע שבהם כמ"ש ובערת הרע מקרבך ואז נקרא ארץ מושבותיכם כמ"ש וישב ה' מלך לעולם.

only, one must remove the evil in them, as it is written, “And you shall eradicate the evil from your midst.” And then it is called “the land of your dwellings,” as it is written, “And Havayah sits as King forever.”

פ"י ישיבה הוא מלשון הורדה והשפלה שהיושב מוריד ומשפיל עצמו ממקום עמידתו להיות לו דירה בתחתונים וכמארוז"ל משחרב בהמ"ק אין לו להקב"ה בעולמו

The meaning: sitting (yeshivah) is a term of bringing down and lowering, for one who sits brings down and lowers himself from the place where he stood, so that He has a dwelling place among the lower realms. And as our Sages, of blessed memory, said: “Since the Holy Temple was destroyed, the Holy One, blessed be He, has in His world

אלא ד' אמות של הלכה ובבהמ"ק כתיב כי האמנם ישב אלקים על הארץ (מ"א ס"י ח' כ"ז) וכמ"ש מזה ברכות תרומה פל"ד קנ"ב א'.

only the four cubits of halachah.” And of the Holy Temple it is written, “Will G-d indeed dwell on the earth?” (1 Kings, chapter 8, [verse] 27). And as is explained about this in Midrash Rabbah, Terumah, chapter 34, 152a,

ובפי' נשא פיי'ב קרוב לר"פ. ועדי'ז מעין זה הוא בעסק התורה כמ"ש ברבות פי' שמות פרשה ה' ע"פ בשבתו עם זקני ארץ ובפי' שמיני ס"פ י"א

and in Parshas Nasso, chapter 12, near the beginning of the chapter. And along these lines, something like this applies to the study of Torah, as is written in Midrash Rabbah, Parshas Shemos, chapter 5, on the verse "when he sits among the elders of the land," and in Parshas Shemini, at the end of chapter 11.

אך היינו ע"י שמתחלה נודע בשערים בעלה ע"י שיעמיק ויתבונן בגדולת א"ס ב"ה כפי עומק מחשבתו לכל חד לפום שיעורא דיליה

But this is through, first, "Her husband is known in the gates": through his going deep and contemplating the greatness of the Infinite One (Ein Sof), blessed be He, according to the depth of his thought, "to each one according to his own measure,"

כמו דמשער בלבו כמ"ש בזה"א וירא דק"ג ע"א וכמשנ"ת לעיל ר"פ במדבר והיינו כי ישיבה ודירה זו עושין ישראל בכוונתם בתפלתם כו'

"as he measures in his heart," as is written in the Zohar, Part I, Vayeira, folio 103a, and as was explained above at the beginning of Parshas Bamidbar. That is, this sitting and dwelling Israel make through their intention in their prayer, etc.,

דרוח אייתי רוח ואמשיך רוח (ועמ"ש סד"ה בשעה שהקדימו ישראל נעשה בענין פי' גבורי כח עושי דברו לשמוע בקול דברו)

for "spirit brings spirit and draws down spirit" (and see what is written at the end of the discourse beginning "When Israel put 'we will do' first," on the meaning of "mighty in strength, who do His word, to hearken to the voice of His word").

ולכן נקרא ארץ מושבותיכם דייקא שאתם מיישבים אותה וכמארז"ל א"ת בניך אלא בוניך ע"י ההלכות המלוכשים בדברים תחתונים

Therefore it is called "the land of your dwellings," precisely: that you settle it. And as our Sages, of blessed memory, said, "Do not read banayich ('your children') but bonayich ('your builders')": through the halachos that are encloded in lower things,

כמו דומם וצומח שבנסכים וד"ל (ועמ"ש ע"פ וישב יעקב כו' בארץ כנען וזהו כענין ארץ מושבותיכם המבואר כאן שאתם מיישבים אותה וע"י בזהר כפ' בהר) (דק"ה ע"א) הה"ד

like the inanimate and the vegetative in the libations; and this suffices for one who understands. (And see what is written on the verse "And Yaakov dwelt," etc., "in the land of Canaan"; and this is like the matter of "the land of your dwellings" explained here, that you settle it. And see the Zohar, in Parshas Behar) (folio 108a): as it is written,

כי תבאו וגו' ושבתה הארץ נייחא ודאי ועמ"ש סד"ה המגביהי לשבת ועיין ברבות בשלח ר"פ כ"ג ע"פ נכון כסאך מאז בענין המשל אגוסטוס יושב כו'

"When you come," etc., "the land shall rest": rest, indeed. And see what is written at the end of the discourse beginning "Who is enthroned on high"; and see Midrash Rabbah, Beshalach, at the beginning of chapter 23, on the verse "Your throne is established from of old," regarding the parable "Augustus is seated," etc.;

ע"ש וזהו ועתיק יומין יתיב. ועמ"ש ע"פ תבנה ותכונן עיר סיחון. וע"פ וכל בניך כו' בענין בוניך.

see there. And this is [the meaning of] "and the Ancient of Days (Atik Yomin) sat." And see what is written on the verse "Let the city of Sichon be built and established," and on the verse "And all your children," etc., on the matter of "your builders."

ועיין בזה"ג דקמ"א ע"ב ע"פ כתפארת אדם לשבת בית ועמ"ש מענין בית וחצר הפנימית בד"ה וארשתך לי:

And see the Zohar, Part III, folio 141b, on the verse "according to the beauty of a man, to dwell in a house"; and see what is written on the matter of the house and the inner courtyard in the discourse beginning "And I will betroth you to Me."

19 קיצור. ענין השרפים הם מבחי' יסוד האש האלקי וכמ"כ יש בחינה זו בנפש האלקית רק שהוא כלולה מד"י.

Summary. The matter of the seraphim: they are from the level of the G-dly element of fire. And likewise this level is in the G-dly soul, only that it is composed of the four elements.

וכתיב והוי' יגיה חשכי. והיינו ע"י ק"ש בהתבוננות באמרו הוי' אלקינו ועי"ז יבא לבחינת ואהבת.

And it is written, "And Havayah illumines my darkness." That is, through the Shema, with contemplation, when he says "Havayah is our G-d"; and through this he will come to the level of "And you shall love."

וזהו אש אוכלת. ועכ"ז להגביר רק יסוד האש האלקי אין די כ"א שצ"ל אח"כ המשכה ע"י מצות וזהו הוקשה כל התורה לתפילין וזהו את היד הגדולה כו'

And this is "a consuming fire." Even so, strengthening only the G-dly element of fire is not enough; rather, there must afterwards be a drawing down through mitzvos. And this is [the meaning of] "The whole Torah is likened to tefillin," and this is "the great hand," etc.

אך בהשוב צריך לזהר שלא יפול והיינו על ידי לעולם ירגיז. וזהו ענין מנחה ונסכים. ארץ מושבותיכם:

But in the returning (shov) one must take care not to fall, and that is through "A person should always rouse to rage." And this is the matter of the meal offering and the libations. "The land of your dwellings."

LikuteiTorah.com
THE CHASSIDISHE PARSHA

About this edition

This edition contains the Hebrew text and the English translation.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Copy, print and share it freely, crediting Kehot Publication Society and likuteitorah.com; it may not be sold. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

English translation: prepared for likuteitorah.com with AI assistance (claude-code/opus-5.5) and checked against the Hebrew and against Sefaria; not yet reviewed by a human editor. Please check anything important against the Hebrew.

The Rebbe asked that the maamarim of the week's parsha, the "Chassidishe Parsha," be learned during that week, spread over its seven days (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Why learn it, and the Rebbe's brachos: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

A free, non-commercial project; nothing here is sold. Not affiliated with Kehot, Sefaria or the Lubavitch Library. © likuteitorah.com

From likuteitorah.com/likutei-torah/shelach/5/

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok